

Meddelelser fra Statens Planteavlsudvalg.

Siden 1899 har Statens Planteavlsudvalg hvert Aar, til foreløbig Vejledning for Landbrugere, udsendt en Række Meddelelser om Resultater af de ved Statens Forsøgsstationer for Plantekultur udførte Forsøg og Undersøgelser. Meddelelserne er, efterhaanden som de udkom, bleven optagne i Landbrugsbladene og Dagbladene; men da det maa anses for ønskeligt, at de tillige findes anførte i nærværende Tidsskrift, i hvilket de udførlige Beretninger om Forsøgene er eller vil blive optagne, gengives de hidtil udkomne Meddelelser i det efterfølgende. Af de Numre, der er optrykte paany, medtages dog kun den sidste Udgave.

Fremtidige Meddelelser fra Statens Planteavlsudvalg vil blive optagne i Tidsskriftet, efterhaanden som de udkommer.

1. Meddelelse.

Udsendt den 23. Juni 1899.

Saatidsforsøg med Rug.

Forsøgene er udførte paa Statens Forsøgsstationer med 4 Rug-sorter: Provsti-, Gammel dansk, Bretagne- og Zealænder-Rug.

Nedenstaaende Tal er Gennemsnit af Forsøgsresultaterne i Aarene 1896—98. Rugen er bredsaet følgende 5 Tider: 1., 10., 20., 30. September og 10. Oktober.

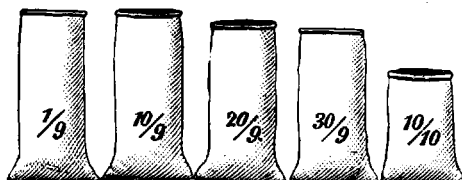
Billederne fremstiller Kærneudbyttet af $\frac{1}{20}$ Td. Land fra den Saaid, der er angiven paa Sækkene. Det ses heraf saavel som af Tabellerne, at tidlig Saaning særlig paa let Jord er den fordelagtigste; paa saadan Jord er opnaaet henimod dobbelt saa stort Udbytte ved tidlig som ved sildig Saaning. Paa bedre og gødningskraftigere Jord (se Askov Lermærk) er man ved meget tidlig Saaning udsat for at faa

Lejesæd; Midten af Septbr. synes at være passende Saatid paa saadanne Jorder. Opmærksomheden henledes paa de nedenfor ved hver Forsøgsopgørelse angivne Forhold vedrørende Jordbund og Gødningskraft paa Forsøgsstedet.

Ved Beregningen af Udbyttets Værdi er Kærnen sat til 5 Øre, Halmen til 1 Øre pr. Pd. 1 Centner eller 100 Pund svarer omtrent til $\frac{1}{2}$ Tønde Rug.

Lyngby Forsøgsstation.

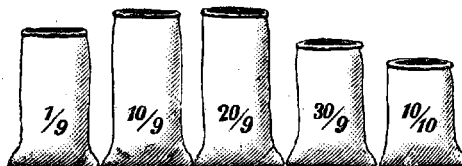
Let lermuldet Jord med gruset sandblandet Lerunderlag. Rugen følger efter Halvbrak (2det Aars Kløver) og faar ikke Staldgødning, men 200 Pd. 18 % Superfosfat pr. Td. Land.

Saadato	Centner pr. Td. Land		Værdi pr. Td. Ld.
	Kærne	Halm	
1. September	28	78	218 Kr.
10. —	28	75	215 —
20. —	26	64	194 —
30. —	25	54	179 —
10. Oktober	19	39	134 —

Askov Forsøgsstation. Lermarken.

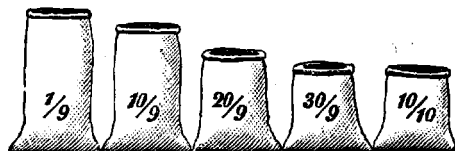
Let lermuldet Jord med sandblandet Lerunderlag. Rugen følger efter Renbrak med 21 Læs Staldgødning pr. Td. Land.

Saadato	Centner pr. Td. Land		Værdi pr. Td. Ld.
	Kærne	Halm	
1. September	23	78	193 Kr.
10. —	25	78	203 —
20. —	25	65	190 —
30. —	20	49	149 —
10. Oktober	18	39	129 —

V. Hassing Forsøgsstation (Vendsyssel).

Let og tør Sandjord med Sandunderlag. Rugen følger efter grøn Vikkehavre med 10 Læs Staldgødning pr. Td. Land.

Saadato	Centner pr. Td. Land		Værdi pr. Td. Ld.
	Kærne	Halm	
1. September	23	54	169 Kr.
10. —	20	46	146 —
20. —	17	37	122 —
30. —	13	29	94 —
10. Oktober	13	27	92 —

Askov Forsøgsstation. Sandmarken.

Meget let og tør Sandjord med gullig rødt Sandunderlag. Rugen følger efter Brak med 14 Læs Staldgødning pr. Td. Land.

Saadato	Centner pr. Td. Land		Værdi pr. Td. Ld.
	Kærne	Halm	
1. September	14	38	108 Kr.
10. —	11	33	88 —
20. —	9	25	70 —
30. —	9	22	67 —
10. Oktober	9	20	65 —

Forsøgene fortsættes. Naar de er afsluttede, vil udførlig Beretning fremkomme i „Tidsskrift for Landbrugets Planteavl“.

2. Meddelelse.

2. supplerede Oplag (1. Oplag udsendt den 17. November 1899).

Resultater af Forsøg over forskellige Havresorters Ydeevne.

Forsøgene er udførte paa Statens Forsøgsstationer ved Lyngby, Tystofte og Askov med nedennævnte Havresorter.

Forsøgsstationen ved
Lyngby.

Let, lermuldet Jord med gruset, sandblandet Lerunderlag. Tallene er Gennemsnit af Forsøgsresultaterne i Aarene 1891—1900.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	Dansk Havre	29	40
2	Provsti-Havre	28	40
3	Beseler-Havre	28	40
4	Ligowo-Havre	27	39
5	Duppauer-Havre ...	27	40
6	Sort Sværdhavre...	24	40
7	Hvid Sværdhavre..	23	45
8	Ny Zealandsk Havre	22	37
9	Skotsk Havre.....	21	43

Forsøgsstationen ved
Askov. Sandmarken.

Meget let og tør Sandjord med gullig rød Sandunderlag. Tallene er Gennemsnit af Forsøgsresultaterne i Aarene 1889—95 (undtagen 1891).

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	Dansk Havre	15	26
2	Graa Havre	15	30
3	Sort Sværdhavre...	14	28
4	Provsti-Havre.....	14	26
5	Beseler-Havre	14	25
6	Duppauer-Havre ...	14	24
7	Hvid Sværdhavre..	12	30
8	Triumph-Havre	12	29
9	Welcome Havre ...	11	24

Forsøgsstationen ved
Tystofte.

Let, lermuldet Jord med gruset, sandblandet Lerunderlag. Tallene er Gennemsnit af Forsøgsresultaterne i Aarene 1888—1900.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	Dansk Havre	31	40
2	Provsti-Havre	30	39
3	Beseler-Havre	30	41
4	Ligowo-Havre	29	38
5	Duppauer-Havre ...	29	36
6	Graa Have	28	46
7	Hvid Sværdhavre..	26	46
8	Ny Zealandsk Havre	24	36

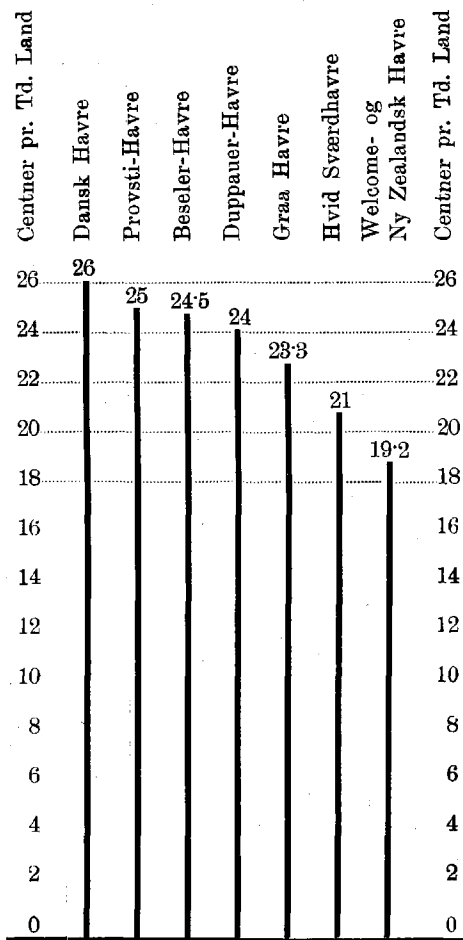
Forsøgsstationen ved
Askov. Lermarken.

Let, lermuldet Jord med sandblandet Lerunderlag. Tallene er Gennemsnit af Forsøgsresultaterne i Aarene 1890—1900.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	Dansk Havre	28	43
2	Graa Havre	27	50
3	Provsti-Havre	27	43
4	Ligowo-Havre	27	41
5	Beseler-Havre	26	44
6	Duppauer-Havre ...	26	41
7	Hvid Sværdhavre..	23	54
8	Triumph-Havre	20	51
9	Welcome-Havre....	20	44

Havren er bredsaet til den for Egnen almindelige Saatid. Udsæden ca. 200 Pd. pr. Td. Land. Dyrkningsvilkaarene med Hensyn til Sædskiye, Gødskning og Bearbejdning har svaret til de i det praktiske Landbrug almindelig anvendte.

Gennemsnit af Kærneudbyttet paa alle Forsøgsstederne.

Af Tallene for Kærneudbyttet, der for de fleste Sorters Vedkommende er anskueliggjort ved hystaaende Søjlers indbyrdes Længde, fremgaar, at „Dansk Havre“ har givet størst Udbytte. Under Betegnelsen „Dansk Havre“ er sammenfattet Førsløv- eller Øhavre og Grenaa- eller Hesselhavre, da disse i alle Henseender staaar hinanden meget nær. Af samme Grund er Provsti-, Heines- og Bestehorns-Havre sammenfattede under Betegnelsen „Provsti-Havre“.

Udførlig Beretning om Forsøgene findes i „Tidskrift for Landbrugets Planteavl“ 9. Bind. Nævnte Tidsskrift, der er Organ for Statens Forsøg og Undersøgelser vedrørende Markens Avlsplanter, faas gennem enhver Boghandel for 3 Kr. pr. Bind.

Nærmere Oplysninger for særlige Tilfælde faas ved skriftlig Henvendelse for Jyllands Vedkommende til Statskonsulent Fr. Hansen, Askov, Vejen, eller Forsøgsbestyrer A. J. Hansen, V. Vassing, for

Øernes Vedkommende til Statskonsulent K. Hansen, Lyngby, eller Forsøgsbestyrer N. P. Nielsen, Tystofte, Skelskør.*)

3. Meddelelse.

Udsendt den 19. Januar 1900.

Om Eftersaaning af mislykkede Udlægsmarker om Foraaret
paa Grundlag af Forsøg, udferte af Statskonsulent P. Nielsen i Aarene
1878—82.

Førrige Sommers vedholdende Tørke har paa en stor Mængde Udlægsmarker tyndet Plantebestanden, særlig af Kløver, saa stærkt ud, at det meget maa tilraades nu i kommende Foraar at eftersaa Udlægsmarkerne fra sidste Foraar. En for tynd Plantebestand vil medføre en følelig Nedgang i Hø- og Græsningsudbyttet, medens Eftersaaning vil forøge Udbyttet ikke alene i kommende Sommer, men i alle de Aar, Marken ligger ud.

Eftersaaning kan finde Sted saavel om Eftersommeren som om Foraaret. Ved Eftersaaning om Foraaret gives Marken først et Træk af en let, skarp- og tætstandet Harve, Frøet saas og nedbringes ved endnu et eller to Træk af Harven skraat eller tværs paa den foregaaende Retning, hvorefter Marken tromles. Tiden for Saaningen maa rette sig efter Jordens Fugtighed; jo mere tilbøjelig Jorden er til at tørre ud, desto tidligere maa der saas, men Jorden maa dog være bekvem. Saaningen maa helst foretages i Tiden fra Slutningen af Marts til Midten af April. Det er meget vigtigt, at Frøet faar et godt Leje i løs Jord, og naar der køres langsomt med Harven, og denne jævnligen lattes, ødelægges der kun meget faa Planter.

Paa toaarige Marker, hvor der skønnes at være halvt saa mange Planter, som der ønskes, saas

paa bedre Jorder:		paa lettere Jorder:	
ca. 6—8 Pd. Tidlig Rødkløver		ca. 4—6 Pd. Tidlig Rødkløver	
- 2—4 - Humleagtig Sneglebælg		- 4 - Humleagtig Sneglebælg	
- 3—5 - Italiensk Rajgræs		- 2—4 - Rundbælg	
- 2—4 - Draphavre		- 3—5 - Ager-Hejre	
- 2—4 - Almindelig Rajgræs.		- 3—4 - Almindelig Rajgræs.	
I alt ca. 20 Pd. pr. Td. Land.		I alt ca. 20 Pd. pr. Td. Land.	

*) Denne Bemærkning er gentaget ved alle senere udsendte Meddelelser.

Skal Marken ligge mere end to Aar, vil det være rigtigt — paa saavel bedre som lettere Jorder — foruden de forannævnte Arter af Frø at saa

ca. 2—4 Pd. Hundegræs,
 - 1—2 - Alsikekløver,
 - 1 - Hvidkløver,

og man kan da saa lidt mindre Alm. Rajgræs.

Etaarige Marker skal helst eftersaas om Efteraaret, da man ellers faar for lille Udbytte af Eftersaanigen. Er Bestanden paa en etaarig Mark saa tynd, at den ikke lover en taalelig Afgrøde, vil man derfor hyppigt staa sig ved at pløje den om og f. Ex. saa Vikkehavre.

Udførlig Beretning om disse Forsøg findes i Tidsskrift for Landøkonomi 1884, Side 252—278, og i Ugeskrift for Landmænd 1893, Side 508.

4. Meddelelse.

Udsendt den 28. April 1900.

Resultater af Forsøg over forskellige Kartoffelsorters Ydeevne.

Forsøgene er udførte paa Statens Forsøgsstationer ved Askov, Lyngby og V. Hassing. Der er anvendt 15 à 20 Læs Staldgødning à 2000 Pd. pr. Td. Ld. og Kartofflerne er lagte med en Alens Afstand mellem Rækkerne og $\frac{1}{2}$ Alen mellem Planterne.

Hovedformaalet har været ved Forsøg med et stort Antal Sorter at finde de Sorter, der egner sig bedst til Dyrkning navnlig som Foderkartofler. At fremhæve enkelte Sorter som de bedste under alle Forhold lader sig selvfølgelig ikke gøre, men fremhæves kan det dog, at Richters Imperator, Blaa Kæmpe og Athene blandt nedenstaaende Sorter staa meget højt i Henseende til Ydeevne; af disse har Richters Imperator de største Knolde, er den bedste Spisekartoffel og den tidligste (se 5. Rubrik, hvor mg. t. = meget tidlig, t. = tidlig, md. t. = middeltidig, s. = sildig og m. s. = meget sildig).

Tallene er for alle Stationer Gennemsnit af Forsøgsresultaterne for Aarene 1895—98.

Forsøgsstationen ved Askov. Lermarken.
 Let lermuldet Jord med sandblandet Lerunderlag.

Kartoffelsortens Navn	Centner pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold i Kvint	pCt. syge Knolde	Tidlighed
	Tørstof	Knolde			
Athene	77	354	14	3	m. s.
Blaa Kæmpe	70	355	19	1	m. s.
Professor Maercker	66	310	12	2	s.
Richters Imperator	64	298	15	4	md. t.
Champion	64	277	11	4	s.
Frigga	61	243	10	0	m. s.
Fürst v. Lippe	61	255	9	3	m. s.
Simson	61	255	8	2	m. s.
Rigskansler	60	252	7	0	m. s.
Wonder of the World	58	298	15	1	t.
Gul skotsk	54	249	9	2	md. t.
Edelstein	51	252	12	11	md. t.
Magnum Bonum	49	247	9	1	md. t.
Tidlig Rosen	43	227	11	3	mg. t.
Æggeblomme	41	202	8	9	mg. t.
Vestjysk Foderkartoffel	40	209	11	6	md. t.
Gul svensk Bordkartoffel	39	212	9	2	md. t.
Jysk Spisekartoffel (Hee)	36	169	9	21	md. t.
Hammersmith	29	154	8	5	mg. t.

Forsøgsstationen ved Askov. Sandmarken.
 Meget mager og tør Sandjord med gullig, rødt Sandunderlag.

Kartoffelsortens Navn	Centner pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold i Kvint	pCt. syge Knolde	Tidlighed
	Tørstof	Knolde			
Athene	59	244	9	0	m. s.
Rigskansler	53	191	5	0	m. s.
Blaa Kæmpe	52	230	11	0	m. s.
Professor Maercker	52	216	7	0	s.
Simson	51	192	4	1	m. s.
Richters Imperator	50	206	9	0	md. t.
Champion	50	202	6	3	s.
Fürst v. Lippe	48	195	6	0	m. s.
Gul skotsk	47	198	7	0	md. t.
Frigga	46	164	7	0	m. s.
Wonder of the World	46	206	7	0	t.
Magnum Bonum	42	182	6	0	md. t.
Vestjysk Foderkartoffel	39	178	7	0	md. t.
Jysk Spisekartoffel (Hee)	37	161	5	1	md. t.
Æggeblomme	37	165	5	1	mg. t.
Gul svensk Bordkartoffel	37	166	5	4	md. t.
Tidlig Rosen	34	155	6	0	mg. t.
Hammersmith	26	121	5	2	mg. t.

Forsøgsstationen ved Lyngby.
 Let lermuldet Jord med gruset, sandblandet Lerunderlag.

Kartoffelsortens Navn	Centner pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold i Kvint	pCt. syge Knolde	Tidlighed
	Tørstof	Knolde			
Rigskansler	75	262	9	0	m. s.
Simson	70	258	8	2	m. s.
Blaa Kæmpe	68	304	17	0	m. s.
Richters Imperator	65	261	15	2	md. t.
Champion	63	249	10	4	s.
Athene	61	253	11	2	m. s.
Fürst v. Lippe	61	237	11	4	m. s.
Professor Maercker	60	250	12	1	s.
Frigga	57	208	11	1	m. s.
Edelstein	54	232	10	5	md. t.
Gul skotsk	50	208	11	5	md. t.
Vestjysk Foderkartoffel	48	218	10	2	md. t.
Magnum Bonum	47	214	10	1	md. t.
Tidlig Rosen	46	217	10	5	mg. t.
Wonder of the World	45	215	12	0	t.
Æggeblomme	37	171	6	9	mg. t.
Hammersmith	29	135	6	2	mg. t.

Forsøgsstationen ved V. Hassing (Vendersyssel).
 Meget let og tør Sandjord med gult Sandunderlag.

Kartoffelsortens Navn	Centner pr. Td. Ld.		Vægt pr. høstet Knold i Kvint	pCt. syge Knolde	Tidlighed
	Tørstof	Knolde			
Athene	77	322	10	0	m. s.
Simson	73	274	7	0	m. s.
Professor Maercker	71	299	11	0	s.
Richters Imperator	70	300	14	0	md. t.
Blaa Kæmpe	67	300	16	0	m. s.
Champion	66	272	11	2	s.
Rigskansler	65	238	9	3	m. s.
Fürst v. Lippe	64	249	9	0	m. s.
Frigga	61	222	10	0	m. s.
Wonder of the World	61	285	13	1	t.
Gul skotsk	56	237	9	3	md. t.
Magnum Bonum	55	249	8	1	md. t.
Svensk Bordkartoffel	49	223	8	2	md. t.
Tidlig Rosen	46	219	9	1	mg. t.
Vestjysk Foderkartoffel	46	222	10	6	md. t.
Æggeblomme	42	195	6	21	mg. t.
Jysk Spisekartoffel (Hee)	40	181	9	12	md. t.
Hammersmith	29	145	7	5	mg. t.

Udførlig Beretning om Forsøgene findes i „Tidsskrift for
 Landbrugets Planteavl“, 8. Bind.

5. Meddelelse.

2. supplerede Udgave. Juli 1904. (1. Udgave udsendtes 7. Marts 1902.)

Resultater af Forsøg med Rødkløver fra forskellige Avlssteder.

Forsøgene er udførte paa Statens Forsøgsstationer ved Tystofte, Askov og Lyngby.

Formaalet har været at undersøge Ydeevnen af Rødkløver fra forskellige Avlssteder, i hvilket Øjemed der er fremskaffet Prøver af de vigtigste Frøvarer, hvormed vort Landbrug forsynes. De forskellige Slags Kløver er betegnede ved de Handelsnavne, der har vundet Hævd paa vort Frømarked.

Kløverfrøet har været saaet ublandet med Vaarsæd som Dæksæd. Kløverudsæd: 20 Pd. pr. Td. Ld. Paa Forsøgsmarkerne er anvendt 2aarig Dyrkning. Dyrkningsvilkaarene m. H. t. Sædskifte, Gødskning og Bearbejdning har svaret til de i det praktiske Landbrug almindelig anvendte. I foranstaaende Tabeller angiver Tallene begge Aars samlede Høafgrøde i Centner pr. Td. Land, samt Gennemsnitsudbyttet i 1. og 2. Brugsaar. (Se Side 66.)

Af Tidlig Rødkløver er de nord- og østeuropæiske Former de værdifuldeste, de syd- og vesteuropæiske usikre. Af Sildig Rødkløver er Norsk Rødkløver den sildigste og varigste, medens Svensk og navnlig Dansk giver større Udbytte end Norsk første Aar. Alle giver de grovere Hø end Tidlig Rødkløver.

Udførlig Beretning om Forsøgene med Kløver samt om Forsøgene med Humle-Sneglebælg, Rundbælg, Kællingetand og Lucerne findes i 10. Bind af „Tidsskrift for Landbrugets Planteavl“.

6. Meddelelse.

2. Oplag. Juli 1904. (1. Oplag udsendtes 21. Marts 1902.)

Resultater af Forsøg med Alsikekløver og Hvidkløver fra forskellige Avlssteder.

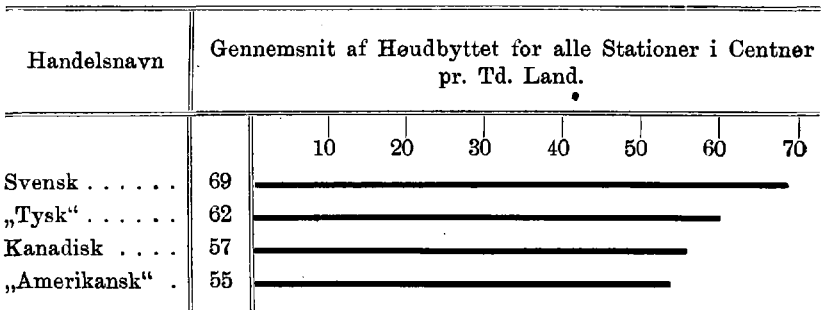
Forsøgene er udførte paa Skolelodden ved Ørsløv og paa Statens Forsøgsstationer ved Tystofte, Askov og Lyngby i Aarene 1880—1899.

Handelsnavn	Forsøgsstationen ved Tystofte (1888—1899)	Forsøgsstationen ved Askov (1886—1899)	Forsøgsstationen ved Lyngby (1896—1897)	Gennemsnit af Høudbyttet for alle Stationer								
				Begge Brugsaar	1. Brugsaar			2. Brugsaar				
					Ctnr. Hø pr. Td. Ld.	10	20	30	40	50	60	70
Centner Hø pr. Td. Land												
Sildig Rødkløver.												
Dansk	119	94	124	112	████████████████████			████████████████████				
Svensk	113	102	118	111	████████████████████			████████████████████				
Norsk	112	102	112	109	████████████████████			████████████████████				
Russisk	104	95	112	104	████████████████████			████████████████████				
Tidlig Rødkløver.												
Schlesisk	105	79	108	97	████████████████████			████████████████████				
Russisk	104	74	109	96	████████████████████			████████████████████				
Dansk	106	75	106	95	████████████████████			████████████████████				
Bøhmisk og Mæhrisk	103	74	100	92	████████████████████			████████████████████				
Nordamerikansk	99	76	100	92	████████████████████			████████████████████				
„Tysk“	100	71	89	86	████████████████████			████████████████████				
Ungarsk, Galicisk og Steiersk	94	69	92	85	████████████████████			████████████████████				
Rhinsk og Hollandsk	93	70	91	85	████████████████████			████████████████████				
Engelsk	85	60	93	79	████████████████████			████████████████████				
Fransk	78	63	89	77	████████████████████			████████████████████				
Italiensk	31	24	16	24	████████████████████			████████████████████				

Formaalet har været at undersøge Ydeevnen af Alsikekløver fra forskellige Avlssteder, i hvilket Øjemed der er fremskaffet Prøver af de vigtigste Frøvarer, hvormed vort Landbrug forsynes. De forskellige Slags Kløver er betegnede ved de Handelsnavne, der har vundet Hævd paa Frømarkedet.

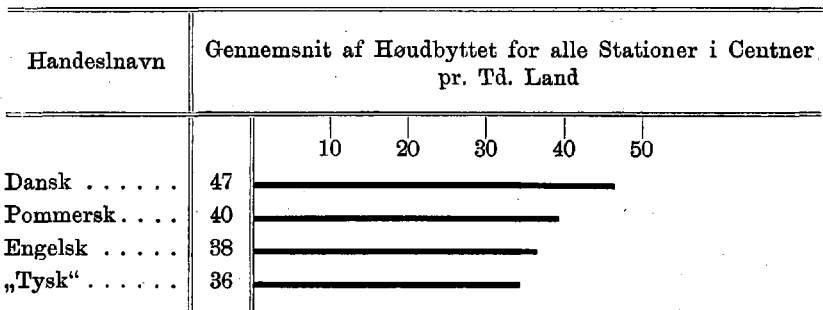
Kløverfrøet har været saadet ublandet med Vaarsæd som Dæksæd. Af Alsikekløver er der saadet 14 Pd., af Hvidkløver 10 Pd. pr. Td. Land. Paa Forsøgsmarkerne er anvendt 2aarig Dyrkning. Dyrkningsvilkaarene m. H. t. Sædskifte, Gødskning og Bearbejdning har svaret til de i det praktiske Landbrug almindelig anvendte. I nedenstaaende Tabeller angiver Tallene begge Aars samlede Høafgrøde i Centner pr. Td. Ld.

Alsikekløver.

Svensk Alsikekløver har saaledes givet henholdsvis 7, 12 og 14 Centner Hø mere pr. Td. Ld. end „Tysk“, Kanadisk og „Amerikansk“ Alsikekløver.

Hvidkløver.

Herefter har Dansk Hvidkløver givet henholdsvis 7, 9 og 11 Centner Hø mere pr. Td. Ld. end Pommersk, Engelsk og „Tysk“ Hvidkløver.

Med Italiensk (Lodi) Hvidkløver har der været foretaget nogle Forsøg i de sidste Aar; den synes at have en Ydeevne omtrent som Dansk Hvidkløver og er mere opret og bladrig end denne.

Udførlig Beretning om Forsøgene med Kløver samt om Forsøgene med Humle-Sneglebælg, Rundbælg, Kællingetand og Lucerne findes i 10. Bind af „Tidsskrift for Landbrugets Planteavl“.

7. Meddelelse.

Udsendt 15. August 1902.

Resultater af Forsøg over forskellige Rugsorters Ydeevne.

Forsøgene er udførte paa Statens Forsøgsstationer ved Vester Hassing, Askov, Tystofte og Lyngby i Aarene 1895—1900 med nedennævnte Rugsorter. Rugen er bredsaet, i Regelen i Dagene mellem den 15. og 25. September. — Udsædsmængden 200 Pd. pr. Td. Ld. Dyrkningsvilkaarene m. H. t. Sædskifte, Gødskning og Bearbejdning har svaret til de i det praktiske Landbrug almindelig anvendte.

Af Tallene for Kærneudbyttet fremgaar det, at „Bretagne Rug“ har givet størst Udbytte; Petkuser Rug kommer den dog meget nær. Sorterne er ordnede efter Kærneudbyttets Størrelse.

Forsøgsstation ved Vester Hassing (Vendsyssel).

Let og tør Sandjord med Sandunderlag.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	„Bretagne Rug“	16	31
2	Petkuser Rug	15 $\frac{1}{2}$	31
3	„Gl. dansk Rug“	15 $\frac{1}{2}$	31
4	Campine Rug	14 $\frac{1}{2}$	29
5	Provsti Rug	14 $\frac{1}{2}$	30
6	Schlanstedter Rug	14	30
7	Zealænder Rug	14	28

Forsøgsstationen ved Askov (sydlige Jylland).

Lermarken.
Let, lermuldet Jord med sandblandet
Lerunderlag.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	„Bretagne Rug“ ...	26 $\frac{1}{2}$	61
2	Petkuser Rug.....	26 $\frac{1}{2}$	59
3	Provsti Rug.....	25	58
4	Zealænder Rug....	24 $\frac{1}{2}$	58
5	„Gl. dansk Rug“ ..	24 $\frac{1}{2}$	54
6	Campine Rug.....	24	60
7	Schlanstedter Rug .	22	57

Sandmarken.
Meget let og tør Sandjord med gullig-
rødt Sandunderlag.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	„Bretagne Rug“ ...	13	31
2	Petkuser Rug.....	13	31
3	Bestehorns Rug....	12 $\frac{1}{2}$	31
4	„Gl. dansk Rug“ ...	12	28
5	Provsti Rug.....	12	28
6	Zealænder Rug....	12	29
7	Campine Rug.....	11 $\frac{1}{2}$	30
8	Schlanstedter Rug .	11 $\frac{1}{2}$	30

Forsøgsstationen ved
Tystofte (sydvestl. Sjælland).

Let, lermuldet Jord med gruset, sand-
blandet Lerunderlag.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	„Bretagne Rug“ ...	30	65
2	Petkuser Rug.....	30	64
3	Zealænder Rug....	29 $\frac{1}{2}$	66
4	Provsti Rug.....	28 $\frac{1}{2}$	64
5	Bestehorns Rug....	28 $\frac{1}{2}$	64
6	Campine Rug.....	28	64
7	Schlanstedter Rug .	27	64

Forsøgsstationen ved
Lyngby (nordøstl. Sjælland).

Let, lermuldet Jord med gruset, sand-
blandet Lerunderlag

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	„Bretagne Rug“ ...	30	74
2	Petkuser Rug.....	29 $\frac{1}{2}$	70
3	Zealænder Rug....	29 $\frac{1}{2}$	72
4	Bestehorns Rug....	29	72
5	Campine Rug.....	28 $\frac{1}{2}$	73
6	Provsti Rug.....	28	70
7	Schlanstedter Rug .	27 $\frac{1}{2}$	71

Udførlig Beretning om Forsøgene vil fremkomme i 10.
Bind af „Tidsskrift for Landbrugets Planteavl“.

8. Meddelelse.

Udsendt 5. Februar 1903.

Om Spireevnen af Runkelroefrø, avlet i 1902.

Sidste Sommers ugunstige Vejrlig for Frøavlens lod formode, at Runkelroefrøet havde en mangelfuld Spireevne. Der blev derfor gennem Forsøgsbestyrer Helveg indsamlet ca. 120 Prøver fra Frøavlere i forskellige Egne af Landet, og ved Dansk Frøkontrols Velvillie er der foretaget Spiringsbestemmelse af disse.

Resultatet viser, at det i 1902 avlede Runkelroefrø i det hele har betydelig ringere Spireevne end normalt. Af nedenstaaende Tabel fremgaar det, at Prøverne fra de sydlige Øer gennemsnitlig har givet 57 pCt. spirede Frø (Hoveder), medens Gennemsnits-Spireevnen af Prøverne fra hele det øvrige Land kun er 35 pCt. Til Sammenligning kan anføres, at 15 Prøver overgemt Runkelroefrø fra Avlen 1901 har spiret med 80 pCt., og at Dansk Frøkontrols Gennemsnitstal for de sidste 10 Aar er 83 pCt.

Landsdelene	Antal undersøgte Prøver	Antal Prøver med			Gennemsnits-Spiringsprocenten af de indsendte Prøver
		1-20 pCt. spiredygtige Frø	20-40 pCt. spiredygtige Frø	Over 40 pCt. spiredygtige Frø	
Østsjælland	11	7	4	0	19
Det øvrige Sjælland og Samse	32	10	16	6	29
Fyn	28	6	6	16	38
Østjylland Nord for Fredericia	20	8	5	7	28
Østjylland Syd for Fredericia	6	2	3	1	34
Ialt.....	97	33	34	30	35
De sydlige Øer, Bornholm, Møen, Lolland-Falster, Langeland, Taasinge ..	18	0	3	15	57

Det ses af Tabellen, at — naar de sydlige Øer undtages — 33 af 97 undersøgte Prøver har spiret med 1—20 pCt., 34 med 20—40 pCt. og 30 med over 40 pCt., altsaa omtrent en Tredjedel i hver Gruppe. Frø, der kun spirer med 1—20 pCt., maa det bestemt fraraades at bruge, ikke alene paa Grund af den ringe Spiringsprocent, men tillige fordi disse Prøver har vist sig at give særlig svage Spirer. Frø med 20—40 pCt. Spireevne kan paa Grund af den forholdsvis lille Avl i 1902 ikke kasseres, men der maa saas mindst dobbelt saa tykt som sædvanlig. Regnes det, at der skal saas 20 Pd. pr. Td. Land af Frø med 80 pCt. Spireevne, skal der saaledes af Frø med 40 pCt. Spireevne saas 40 Pd. pr. Td. Land. Der maa i saa Fald køres 2 Gange med Frøsaamaskinen i det samme Spor. Spireevnen synes for Kaalroefrø at være normal, og hvor man er henvist til at saa Runkelroefrø med tvivlsom Spireevne, kan en Indblanding af Kaalroefrø derfor tilraades for at sikre passende Plantebestand.

Enhver Roedyrker maa derfor absolut sørge for at kende Spireevnen af det Runkelroefrø, som han saar til Foraaret, hvad enten han køber det eller selv har avlet det.

Af Gulerodsfrø er der undersøgt et mindre Antal Prøver; det synes at spire lige saa daarligt som Runkelroefrøet. Efter de foretagne Spiringsundersøgelser ved Dansk Frøkontrol af nogle faa Prøver af Vaarsæd ser det ud til, at en Del af denne, særlig Havren, ogsaa har en noget ringere Spireevne end normalt. Det maa derfor anbefales enhver Landbruger at skaffe sig Oplysning om Spireevnen af alt det Sædefrø, han vil benytte til Foraaret.!

Hvis der ikke ad anden Vej kan faas sikker Oplysning om Spireevnen, kan man ved til Dansk Frøkontrol, København V, at indsende $\frac{1}{4}$ Pd. Frø i en Papirpose, som Brev, med Angivelse af, at der ønskes „Spiringsbestemmelse efter billig Taxt“, faa udført en saadan Undersøgelse for $1\frac{1}{2}$ Kr. pr. Prøve.

Beretning om de foretagne Undersøgelser vil fremkomme i „Tidsskrift for Landbrugets Planteavl“ 10. Bind.

9. Meddelelse.

Udsendt 6. Marts 1903.

Resultater af Dyrkningsforsøg med Ærter og Hestebønner.

Forsøgene er udførte paa Statens Forsøgsstationer ved V. Hassing, Askov, Tystofte og Lyngby med nedennævnte Ærtesorter samt Hestebønner. Saaningen har fundet Sted saa

Forsøgsstationen ved Tystofte 1887—1898.
Let lermuldet Jord med gruset, sandblandet Lerunderlag.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	Tidlig graa engelsk Ært	21	26
2	Tidlig gul Snedinge-Ært	19	23
3	Marmoreret falstersk Ært	19	33
4	do. Glæne-Ært	18	34
5	Victoria-Ært	18	32
6	Gul Erfurter-Ært	17	29
7	Punkteret Glæne-Ært	16	35
8	Blakket Glæne-Ært	16	33
9	Sildig grøn Ært	13	35
	Hestebønner	18	34
	Dansk Havre	31	40

Forsøgsstationen ved Askov.

Lermarken 1893—1898.

Let lermuldet Jord med sandblandet Lerunderlag.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	Tidlig graa engelsk Ært	18	29
2	Marmoreret Glæne-Ært	18	41
3	Middeltidlig gul Ært	16	41
4	Victoria-Ært	15	37
5	Tidlig gul Snedinge-Ært	15	35
6	Gul Erfurter-Ært	15	34
7	Graa Glæne-Ært	14	44
8	Engelsk Markært	14	37
9	Sildig grøn Ært	14	44
10	Sandært	10	38
	Hestebønner	26	51
	Dansk Havre	28	44

Forsøgsstationen ved Askov.

Sandmarken 1890—1898.

Meget let og tør Sandjord med gulligrødt Sandunderlag.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	Marmoreret Glæne-Ært	22	35
2	Tidlig graa engelsk Ært	21	28
3	Tidlig gul Snedinge-Ært	20	29
4	Victoria-Ært	19	35
5	Middeltidlig gul Ært	19	37
6	Punkteret Glæne-Ært	18	35
7	Sildig grøn Ært	14	36
8	Sandært	11	40
	Hestebønner	17	26
	Dansk Havre	15	26

Forsøgsstationen ved Lyngby 1894—1902.

Let lermuldet Jord med gruset, sandblandet Lerunderlag.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	Tidlig gul Snedinge-Ært	23	27
2	Engelsk Markært	22	30
3	Marmoreret Glæne-Ært	22	33
4	Tidlig graa engelsk Ært	22	30
5	Marmoreret falstersk Ært	21	35
6	Marmoreret engelsk Ært	20	34
7	Blakket Glæne-Ært	20	35
8	Victoria-Ært	19	36
9	Sildig gul Ært	15	42
10	Sildig grøn Ært	15	36
11	Sandært	14	38
	Hestebønner	22	40
	Dansk Havre	29	40

tidligt som muligt i Foraaret. Ærterne er dels bredsaede og dækkede med Skrælleplov, dels radsaede med ca. 9 Tom. Afstand. Hestebønnerne radsaede. Til Sammenligning er vedføjet Tal for Afgrøder af Havre (for Stationen ved V. Hassing Byg), dyrket under omtrent samme Forhold.

Forsøgsstationen ved Vester Hassing.

Lermarken 1895—1899.

God lermuldet Jord med Lerunderlag.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	Middeltidlig gul Ært.....	17	12
2	Engelsk Markært.....	15	22
3	Marmoreret Glæne-Ært.....	14	25
4	Marmoreret falstersk Ært.....	13	24
5	Marmoreret engelsk Ært.....	13	25
6	Tidlig graa engelsk Ært.....	11	16
7	Tidlig gul Snedinge-Ært.....	10	13
8	Victoria-Ært.....	10	24
9	Sandært.....	5	16
	Hestebønner.....	13	14
	2rd. Byg.....	15	27

Forsøgsstationen ved Vester Hassing.

Sandmarken 1894—1901.

Let og tør Sandjord med Sandunderlag.

Nr.	Sortens Navn	Centner pr. Td. Ld.	
		Kærne	Halm
1	Marmoreret Glæne-Ært.....	13	22
2	Marmoreret falstersk Ært.....	13	23
3	Gul Erfurter-Ært.....	12	22
4	Middeltidlig gul Ært.....	12	24
5	Marmoreret engelsk Ært.....	12	23
6	Engelsk Markært.....	12	19
7	Tidlig graa engelsk Ært.....	12	19
8	Blakket Glæne-Ært.....	11	21
9	Victoria-Ært.....	11	23
10	Tidlig gul Snedinge-Ært.....	11	19
	Hestebønner.....	7	17
	Græs Havre.....	23	35

Ærter og Hestebønner er meget usikre Afgrøder, der saaet i Renudsæd og til Modenhed i gode Somre kan give meget værdifulde Afgrøder, indtil over 20 Fold, men som, særlig i tørre Somre, kan gaa ned til under 5 Fold.

Følgende Sorter egner sig bedst til Dyrkning til Modenhed: Tidlig gul Snedinge, meget tidlig, kræver ren Jord; tidlig graa engelsk Ært, Marmoreret Glænø-Ært, Victoria-Ært, Marmoreret falstersk Ært og Engelsk Markært; disse er nærmest middeltidlige og egner sig ogsaa til Dyrkning i Blanding med Havre. Til Staldfoder egner sig særlig følgende Sorter: Sildig gul Ært, Sildig grøn Ært, Marmoreret Glænø-Ært og under visse Forhold Sandært. Med Undtagelse af Marmoreret Glænø-Ært er disse meget sildigmodne og temmelig smaafrøede. Iøvrigt er Tallene for Halmudbyttet et Udtryk for Sorternes Værdi til Staldfoder, idet de halmrigeste Sorter vokser stærkest til. I Renudsæd saas pr. Td. Ld. fra 200—300 Pd. efter Frøets Størrelse.

	Æggehvide-	Fedtstoffer	Kulhydrater
	stoffer		(Melstof o. l.)
	Pd.	Pd.	Pd.
100 Pd. Ærter	indeh. c. 23	2	53
100 — Havre	— - 11	5	48
100 — Ærtehalm	— - 8	2	28
100 — Havrehalm	— - 3	2	35

Frø af Hestebønner indeholder omtrent 25 pCt. Æggehvidestoffer, Halmen omtrent 8 pCt.

I Slutningen af indeværende Aar vil der finde en gratis Uddeling Sted af smaa Portioner af de bedste af ovennævnte Ærtesorter.

10. Meddelelse.

Udsendt 12. Februar 1904.

Gratis Uddeling af Saasæd.

Ved skriftlig Henvendelse til en af Statens nedennævnte Forsøgsstationer for Plantekultur, nemlig: Vester Hassing (Vendssyssel), Askov pr. Vejen, Tystofte pr. Skelskør og Lyngby, kan enhver dansk Jordbruger, saalænge Forraad haves, faa gratis og portofrit tilsendt $\frac{1}{2}$ Pd. Saasæd af hver af følgende Kulturplanter, nemlig: Squarehead-Hvede, Erh. Frederiksens Stamme, Lyngby Prentice-Byg, 6rd. Nordslesvigsk Kæmpe-

Byg, Dansk Havre, Tidlig gul Snedinge-Ært og Marmoreret Glænø-Ært.

Begøring om disse Prøver maa være indsendt snarest muligt og senest inden Midten af Marts. Prøverne vil blive udsendte i sidste Halvdel af Marts, Hvedeprøverne i første Halvdel af September, og ledsages af en trykt Vejledning til Prøvernes Formering.

Om de nævnte Sorter skal meddeles følgende Oplysninger:

Squarehead-Hvede maa i Henhold til Maltbyg- og Hvedeudvalgets Forsøg anses for den fordelagtigste Hvedesort for vore Forhold. Erh. Frederiksens Stamme forener stort Foldudbytte med stift Straa og typisk Aksbygning.

Prentice-Byg er den mest foldrige Bygsort, der for Tiden kendes. I Maltbyg- og Hvedeudvalgets Forsøg har den gennemsnitlig givet 2 Centner Kærne og 3 Centner Halm mere pr. Td. Ld. end de Sorter, der i Ydeevne kommer den nærmest. Lyngby-Stammen har i Regelen givet lidt større Afrøde end det almindelige Prentice-Byg og er af en smukkere Kvalitet som Salgsvarer. Prentice-Bygget har lang Voksetid og skal derfor saas tidligt.

6rd. Nordslesvigsk Kæmpe-Byg har blandt de i Maltbyg- og Hvedeudvalgets Forsøg prøvede Former af 6rd. Byg givet det største Udbytte. Det er lidt sildigere modent end almindelig 6rd. Byg og skal helst saas forholdsvis tidligt.

Dansk Havre er paa lermuldede Jorder vor mest foldrige Havresort (se 2. Meddelelse fra Statens Planteavljudvalg). Paa tør Sandjord har Graa Havre givet ligesaa stor Kærneafgrøde og noget mere Halm, men Kærnen er meget let og den er sildigere moden, mere blødstraet og angribes stærkere af Rust end Dansk Havre. Denne er middeltidlig, ret stivstraet og egner sig baade til Avl af moden Sæd og til Staldfoder.

Tidlig gul Snedinge-Ært er vor mest foldrige Kogeært (se 9. Meddelelse fra Statens Planteavljudvalg). Den er meget tidlig moden, egner sig derfor ikke godt til Blanding med Havre eller Hestebønner, ej heller til Staldfoder. Da den vokser svagt til og derfor vanskeligt kan holde Ukrudtet nede, er dens Dyrkning kun tilraadelig paa nogenlunde rene Jorder.

Marmoreret Glænø-Ært er middeltidlig, vokser stærkt til, giver forholdsvis stor Kærneafgrøde, modnes sammen med

Havre og Hestebønner og egner sig derfor godt baade til Dyrkning i Renbestand, i Blanding til Modning og til Høst som Staldfoder i grøn Tilstand. Som Kogeært er den uanvendelig.

11. Meddelelse.

Udsendt 25. Marts 1904.

Resultater af Dyrkningsforsøg med store og smaa Kartoffler paa forskellige Afstande.

Forsøgene, der er udførte paa Statens Forsøgsstationer ved Tystofte, Lyngby, Askov og V. Hassing i Aarene 1895—1900, har haft til Formaal at undersøge, hvilken Indflydelse Læggekartoflernes Størrelse og den Afstand, hvori de lægges, har paa Afgrødens Størrelse. Hertil er benyttet Richters Imperator og Magnum bonum, sorteret i fire Størrelser, som for Richters Imperators Vedkommende har haft følgende Gennemsnitsvægt: 32 Kvint, 16 Kvint, 8 Kvint og 4 Kvint. Det har dog undertiden været nødvendigt at afvige noget herfra, og særlig har Læggekartoflerne i Askovmarkerne været noget mindre end paa de øvrige Marker, men Forholdet mellem Størrelserne har været som ovenfor nævnt. Disse fire Knoldstørrelser er hver især dyrkede paa tre forskellige Afstande, nemlig: 16 Tommer, 12 Tom. og 8 Tom. mellem Planterne i Rækkerne. Afstanden mellem Rækkerne har derimod været ens, nemlig 1 Alen ved alle Forsøgene.

Tabellerne Side 78 og 79 er Gennemsnitsresultater af 6 Aars Dyrkningsforsøg med Richters Imperator. Resultaterne af Forsøgene med Magnum bonum er overensstemmende hermed og medtages derfor ikke. Som Tallene viser har de største Læggekartofler givet det største Bruttoudbytte, men Nettoudbyttet har gennemgaaende været størst efter Kartoffler af lidt over Middelstørrelse og med en Afstand af ikke over 12 Tommer mellem Planterne i Rækken.

Afstand og Knoldstørrelse	Lyngby.				Tystofte.			Askov Lermark.				
	Let lermuldet Jord med gruset, sandblandet Lerunderlag				Let lermuldet Jord med gruset, sandblandet Lerunderlag			Let lermuldet Jord med sandblandet Lerunderlag				
	Afrøde pr. Td. Ld.		Vægt pr. hestet Knold	Afrøde pr. Td. Ld.		Vægt pr. hestet Knold	Afrøde pr. Td. Ld.				Vægt pr. hestet Knold	
	Ialt Knolde	Læggekartofterne fradragne		Ialt Knolde	Læggekartofterne fradragne		Ialt		Læggekartofterne fradragne			
Knolde			Tørstof			Knolde	Tørstof					
16 Tommers Afstand	Største Knolde	Ctnr. 271	Ctnr. 203	Kvint 15'3	Ctnr. 270	Ctnr. 203	Kvint 10'4	Ctnr. 309	Ctnr. 66	Ctnr. 247	Ctnr. 52	Kvint 15'0
	Næststørste —	237	203	17'0	239	205	13'1	266	56	234	49	15'7
	Næstmindste —	205	189	17'4	204	187	12'9	242	50	225	46	17'0
	Mindste —	189	180	19'1	162	154	14'8	202	42	194	40	18'5
12 Tommers Afstand	Største Knolde	298	208	14'2	314	224	11'9	326	72	244	54	13'1
	Næststørste —	248	203	14'8	270	225	12'6	328	70	287	61	16'2
	Næstmindste —	228	205	17'4	227	205	12'9	316	65	295	61	17'0
	Mindste —	193	182	18'4	188	177	11'9	235	49	224	47	17'7
8 Tommers Afstand	Største Knolde	334	198	13'2	337	203	10'7	371	82	248	55	12'9
	Næststørste —	275	208	13'0	274	207	10'4	369	80	305	66	13'8
	Næstmindste —	253	219	15'0	234	165	11'1	335	72	303	65	14'9
	Mindste —	210	193	15'4	208	162	12'4	270	57	254	53	14'3
Gennemsnitsudbytte for alle Afstande	Største Knolde	301	203	14'2	307	210	11'0	335	73	246	53	13'7
	Næststørste —	253	205	14'9	261	212	12'0	321	68	275	59	15'3
	Næstmindste —	229	204	16'6	222	186	12'3	298	62	274	57	16'3
	Mindste —	197	185	17'6	186	164	13'0	236	49	224	47	16'8
Gennemsnitsudbytte for alle Størrelser	16 Tom. Afstand...	226	194	17'2	219	187	12'8	255	53	225	47	16'6
	12 — — ...	242	200	16'2	250	208	12'3	301	64	263	56	16'0
	8 — — ...	268	205	14'2	263	184	11'2	336	72	278	60	14'0

Afstand og Knoldstørrelse		Askov Sandmark.					V. Hassing Sandmark.					
		Meget mager og tør Sandjord med gulligrødt Sandunderlag					Meget let, fin og tør Sandjord med gult Sandunderlag					
		Afgøde pr. Td. Ld.					Vægt pr. hestet Knold	Afgøde pr. Td. Ld.				
		Ialt		Læggekarterne fradragne				Ialt		Læggekarterne fradragne		
Knolde	Tørstof	Knolde	Tørstof	Knolde	Tørstof	Knolde		Tørstof	Knolde	Tørstof		
		Ctnr.	Ctnr.	Ctnr.	Ctnr.	Kvint	Ctnr.	Ctnr.	Ctnr.	Ctnr.	Kvint	
16 Tommers Afstand	Største Knolde	191	50	146	39	7·6	263	64	196	47	13·6	
	Næststørste —	167	44	145	38	8·1	255	61	221	53	13·7	
	Næstmindste —	154	39	143	37	9·7	212	51	195	46	14·2	
	Mindste —	131	33	125	32	9·8	200	47	192	45	14·7	
12 Tommers Afstand	Største Knolde	208	55	148	39	7·4	279	69	189	47	11·6	
	Næststørste —	178	47	148	39	7·6	256	62	211	51	12·4	
	Næstmindste —	155	41	140	37	8·0	235	56	213	51	12·6	
	Mindste —	128	33	121	31	8·1	222	52	211	49	14·4	
8 Tommers Afstand	Største Knolde	221	58	131	34	6·4	304	74	170	41	9·9	
	Næststørste —	200	52	155	41	7·1	250	60	183	44	9·6	
	Næstmindste —	171	45	148	39	7·0	223	54	189	45	9·8	
	Mindste —	156	41	145	38	6·8	201	47	184	43	10·4	
Gennemsnitsudbytte for alle Afstande	Største Knolde	207	55	142	38	7·1	282	69	185	45	11·7	
	Næststørste —	182	48	149	39	7·6	254	61	205	49	11·9	
	Næstmindste —	160	42	144	38	8·2	223	53	199	47	12·2	
	Mindste —	138	36	130	34	8·2	208	49	196	46	13·2	
Gennemsnitsudbytte for alle Størrelser	16 Tom. Afstand...	161	42	140	36	8·8	233	56	201	48	14·1	
	12 — — ...	167	44	139	36	7·8	248	60	206	49	12·8	
	8 — — ...	187	49	145	38	6·8	245	58	182	43	9·9	

12. Meddelelse.

Udsendt 6. Maj 1904.

Resultater af Dyrkningsforsøg med hele og overskaarne Læggekartofler.

Disse Forsøg er udførte ved alle Statens Forsøgsstationer i det samme Tidsrum (1895—1900) og under de samme Forhold med Hensyn til Jordbund, Gødning, Læggetid m. m. som Forsøgene med store og smaa Kartofler paa forskellige Afstande (se 11. Meddelelse). Til Forsøgene er benyttet Sorterne Richters Imperator og Magnum bonum, sorterede i store, mellemstore og smaa Knolde. De største Knolde blev ved skarpe Snit delte dels i to, dels i fire Dele, og saaledes, at der saa vidt muligt kom lige mange „Øjne“ paa henholdsvis hver Halvdel og hver Fjerdedel. Kartoflerne var forud afvejede, saa hver Halvdel fik samme Vægt som de mellemstore hele, og hver Fjerdedel samme Vægt som de smaa hele Kartofler. Overskæringen blev foretaget umiddelbart før Lægningen. Disse dels hele, dels i forskellig Grad delte Kartofler blev dyrkede paa tre forskellige Afstande, nemlig 8 Tommer, 12 Tom. og 16 Tom. mellem Planterne i Rækkerne. Afstanden mellem Rækkerne har for alle Prøver været 1 Alen.

Ved Forsøgsstationerne i Askov og Lyngby er desuden udført Forsøg med overskaarne Læggekartofler, som havde ligget nogle Dage for at danne Skorpe paa Snitfladerne. Disse Forsøg udførtes med en Afstand af 1 Alen mellem Rækkerne og 12 Tom. mellem Planterne i Rækkerne.

Som Tabellerne Side 81 og 82 viser, har de hele Knolde som Regel givet større Udbytte end de overskaarne. I Askov Lermark er denne Forskel i Udbyttet forholdsvis stor. Grunden hertil maa antagelig søges i, at denne Station har en større Regnmængde end de andre, hvorved et forholdsvis stort Antal Planter af de overskaarne Knolde gik bort særlig i de fugtige Aar. I de fleste Tilfælde er Tabet ved at bruge overskaarne Læggekartofler dog ikke stort, naar Overskæringen foretages med den Omhu, som her er anvendt, og naar de lægges straks efter Skæringen. Desuden kan man, som det ses, vente at avle større Knolde efter delte store, end efter hele Læggekartofler af samme Vægt som Delene.

Læggekartoflerne	Askov Lermark. Let lermuldet Jord med sandblandet Lerunderlag			Lyngby. Let lermuldet Jord med gruset, sand- blandet Lerunderlag			Tystofte. Let lermuldet Jord med gruset, sand- blandet Lerunderlag					
	Richters Imperator			Richters Imperator			Richters Imperator			Magnum bonum		
	Afgøde pr. Td. Land		Vægt pr. hestet Knold	Afgøde pr. Td. Land		Vægt pr. hestet Knold	Afgøde pr. Td. Land		Vægt pr. hestet Knold	Afgøde pr. Td. Land		Vægt pr. hestet Knold
	Ialt	Læggekarto- flerne fradragne		Ialt	Læggekarto- flerne fradragne		Ialt	Læggekarto- flerne fradragne		Ialt	Læggekarto- flerne fradragne	
	Ctnr.	Ctnr.	Kvint	Ctnr.	Ctnr.	Kvint	Ctnr.	Ctnr.	Kvint	Ctnr.	Ctnr.	Kvint
Mellemstore hele Knolde.....	350	313	17·2	262	213	15·2	263	214	11·6	198	173	7·2
Halve Knolde*.).....	320	283	17·6	244	195	18·0	262	213	12·7	196	171	6·8
Smaa hele Knolde	326	308	17·0	210	186	17·1	219	194	13·0	178	166	8·0
Fjerdedele Knolde*.).....	287	269	18·7	223	198	20·0	210	186	13·7	170	158	9·1

*) Lagte straks efter Overskæringen.

Læggekartoflerne	Askov Sandmark. Meget mager og tør Sandjord med gullig- rødt Sandunderlag.						V. Hassing Sandmark. Meget let, fin og tør Sandjord med gult Sandunderlag					
	Richters Imperator			Magnum bonum			Richters Imperator			Magnum bonum		
	Afgrode pr. Td. Land		Vægt pr. hestet Knold	Afgrode pr. Td. Land		Vægt pr. hestet Knold	Afgrode pr. Td. Land		Vægt pr. hestet Knold	Afgrode pr. Td. Land		Vægt pr. hestet Knold
	Ialt	Læggekarto- toflerne fradragne		Ialt	Læggekarto- toflerne fradragne		Ialt	Læggekarto- toflerne fradragne		Ialt	Læggekarto- toflerne fradragne	
Mellemstore hele Knolde.....	Ctnr.	Ctnr.	Kvint	Ctnr.	Ctnr.	Kvint	Ctnr.	Ctnr.	Kvint	Ctnr.	Ctnr.	Kvint
Halve Knolde*).....	164	136	7·4	140	123	4·5	254	205	11·9	212	187	7·7
	150	122	8·4	137	121	4·8	235	187	14·2	205	181	8·3
Smaa hele Knolde.....	143	129	7·9	126	117	5·0	223	199	12·2	202	190	8·9
Fjerdedele Knolde*).....	141	127	10·2	124	116	5·8	219	194	17·0	195	183	10·2

Læggekartoflerne	Askov Sandmark.						Askov Lermark.			Lyngby.		
	Richters Imperator			Magnum bonum			Richters Imperator			Richters Imperator		
	Afgrode pr. Td. Land		Vægt pr. hestet Knold	Afgrode pr. Td. Land		Vægt pr. hestet Knold	Afgrode pr. Td. Land		Vægt pr. hestet Knold	Afgrode pr. Td. Land		Vægt pr. hestet Knold
	Ialt	Læggekarto- toflerne fradragne		Ialt	Læggekarto- toflerne fradragne		Ialt	Læggekarto- toflerne fradragne		Ialt	Læggekarto- toflerne fradragne	
Overskaarne og lagte samme Dag do. og tørrede før Lægningen.	Ctnr.	Ctnr.	Kvint	Ctnr.	Ctnr.	Kvint	Ctnr.	Ctnr.	Kvint	Ctnr.	Ctnr.	Kvint
	146	125	9·3	131	119	5·3	304	276	18·2	226	204	17·6
	135	114	9·0	122	109	5·3	274	246	18·2	210	188	18·7

*) Lagte straks efter Overskæringen.

13. Meddelelse.

Udsendt den 24. Juni 1904.

Resultater af Dyrkningsforsøg med Havre, 2rd. Byg og Bælg­sæd i Renbestand og i Blanding.

Forsøgene, der er udførte paa Statens Forsøgsstationer ved Tystofte, Vester Hassing, Lyngby og Askov i Aarene 1899—1903, har haft til Formaal at belyse Byg, Havre og Bælgplanters Ydeevne ved Dyrkning dels i Renbestand og dels i Blanding. Forfrugten har i Regelen været Vintersæd, Rodfrugter eller etaarigt Græs. Saaningen har overalt været udført saa tidlig som muligt om Foraaret, og som Regel er der ikke gødet til Forsøgsafgrøderne.

Renbestanden af Bælgplanter har i Tystofte og Vester Hassing Lermark ydet meget mindre end Renbestanden af Kornarter; i Lyngby og Askov Lermark staar de omtrent lige. Paa Sandmarkerne i Askov og Vester Hassing har Ærterne givet betydeligt større Udbytte end Kornet, og de rene Glænø-Ærter har ydet mere end nogen anden Afgrøde paa disse Marker. Blandingerne med Glænø-Ærter har dog gennemgaaende givet det højeste samlede Udbytte, og da disse Ærter modnes omtrent samtidig med Byg og Havre, maa de anses for bedst egnede til modent Blandkorn. (Se Tab. Side 84—85.)

14. Meddelelse.

Udsendt den 24. August 1904.

Om Eftersaaning af Udlægsmarker paa Grundlag af Forsøg af Statskonsulent P. Nielsen.

Efter en langvarig Sommertørke er Bestanden af Kløver- og Græsplanter paa de nye Udlægsmarker i Regelen mere eller mindre svækket og ofte saa stærkt udtyndet, at en tilfredsstillende Afgrøde ikke kan ventes. I saadanne Tilfælde tilraadede Statskonsulent P. Nielsen Eftersaaning, hvis Marken ikke var saa stærkt medtaget, at den burde ompløjes. P. Nielsens Raad i denne Henseende var bygget paa en længere

Nr.	Udsæd pr. Td. Land
1	200 Pd. 2rd. Byg.....
2	200 — Havre.....
3	150 — do. + 50 Pd. 2rd. Byg.....
4	150 Pd. Havre + 50 Pd. 2rd. Byg + 35 Pd. Snedinge-Ærter + 15 Pd. Vikker
5	100 — do. + 50 — do. + 75 — do. + 25 — do.
6	75 — do. + 30 — do. + 125 — do. + 30 — do.
7	150 Pd. Havre + 50 Pd. 2rd. Byg + 35 Pd. Glæne-Ærter + 15 Pd. Vikker
8	100 — do. + 50 — do. + 75 — do. + 25 — do.
9	75 — do. + 30 — do. + 125 — do. + 30 — do.
10	275 Pd. Snedinge-Ærter.....
11	300 — Glæne-Ærter.....
12	300 — Hestebønner.....
13	225 Pd. Hestebønner + 75 Pd. Glæne-Ærter.....
14	250 — do. + 50 — do.
15	275 — do. + 25 — do.

Nr.	Udsæd pr. Td. Land
1	200 Pd. 2rd. Byg.....
2	200 — Havre.....
3	150 — do. + 50 Pd. 2rd. Byg.....
4	150 Pd. Havre + 50 Pd. 2rd. Byg + 35 Pd. Snedinge-Ærter + 15 Pd. Vikker
5	100 — do. + 50 — do. + 75 — do. + 25 — do.
6	75 — do. + 30 — do. + 125 — do. + 30 — do.
7	150 Pd. Havre + 50 Pd. 2rd. Byg + 35 Pd. Glæne-Ærter + 15 Pd. Vikker
8	100 — do. + 50 — do. + 75 — do. + 25 — do.
9	75 — do. + 30 — do. + 125 — do. + 30 — do.
10	275 Pd. Snedinge-Ærter.....
11	300 — Glæne-Ærter.....
12	300 — Hestebønner.....
13	225 Pd. Hestebønner + 75 Pd. Glæne-Ærter.....
14	250 — do. + 50 — do.
15	275 — do. + 25 — do.

Forsøgsstationen ved Tystofte. 1899—1903.					Forsøgsstationen ved Vester Hassing. 1900—1903.									
					Lermarken					Sandmarken				
Ctnr. pr. Td. Ld.		100 Vægtdele af Kærneudbyttet bestod af			Ctnr. pr. Td. Ld.		100 Vægtdele af Kærneudbyttet bestod af			Ctnr. pr. Td. Ld.		100 Vægtdele af Kærneudbyttet bestod af		
Kærne	Halm	Havre og Byg	Ærter og Vikker		Kærne	Halm	Havre og Byg	Ærter og Vikker		Kærne	Halm	Havre og Byg	Ærter og Vikker	
31	40				28	37				14	19			
31	46				31	40				16	22			
32	46				30	40				15	19			
30	45	96	4		29	40	89	10		16	23	81	19	
30	45	93	7		30	43	77	23		17	26	73	27	
30	46	87	13		29	42	72	28		17	27	63	37	
31	47	94	6		30	40	86	14		16	24	81	19	
32	48	86	14		29	43	77	23		17	27	73	27	
31	47	81	19		29	42	67	33		17	28	64	36	
23	28				23	39				16	31			
25	39				24	49				19	37			
23	45	Heste- bønner	Ærter		14	31	Heste- bønner	Ærter		9	20	Heste- bønner	Ærter	
25	47	53	47		20	45	21	79		17	35	14	86	
25	47	59	41		21	47	33	67		14	33	22	78	
23	47	71	29		21	43	43	57		11	29	38	62	

Forsøgsstationen ved Lyngby. 1899—1903.					Forsøgsstationen ved Askov. 1899—1903.									
					Lermarken					Sandmarken				
Ctnr. pr. Td. Ld.		100 Vægtdele af Kærneudbyttet bestod af			Ctnr. pr. Td. Ld.		100 Vægtdele af Kærneudbyttet bestod af			Ctnr. pr. Td. Ld.		100 Vægtdele af Kærneudbyttet bestod af		
Kærne	Halm	Havre og Byg	Ærter og Vikker		Kærne	Halm	Havre og Byg	Ærter og Vikker		Kærne	Halm	Havre og Byg	Ærter og Vikker	
—	—				20	30				11	15			
23	—				24	39				13	16			
—	36				23	36				14	18			
23	37	81	19		25	43	66	34		—	—	—	—	
21	38	66	34		26	45	53	47		18	24	53	47	
22	38	59	41		27	44	43	57		19	26	47	53	
22	37	77	23		26	45	67	33		17	24	66	34	
21	40	60	40		27	45	52	48		18	25	52	48	
22	41	46	54		28	49	41	59		20	28	42	58	
18	26				22	41				22	29			
25	35				26	38				23	31			
16	23	Heste- bønner	Ærter		23	31	Heste- bønner	Ærter		15	18	Heste- bønner	Ærter	
22	31	38	62		28	41	34	66		19	25	22	78	
21	31	52	48		27	39	49	51		—	—	—	—	
18	31	64	36		26	36	67	33		—	—	—	—	

Aarrækkes Forsøg med Eftersaaning og gaar i Hovedsagen ud paa følgende:

Eftersaaning kan finde Sted saavel i Eftersommeren som i Foraaret. For at Eftersaaning af Bælgplanterne (Kløver, Sneglebælg o. l.) skal have Udsigt til at lykkes om Eftersommeren, maa den foretages inden August Maanedes Udgang. Kan dette ikke ske, enten fordi Dæksæden ikke er høstet til denne Tid, eller fordi Jorden er for tør, vil det være at foretrække at vente dermed til det tidlige Foraar (sidste Halvdel af Marts eller første Halvdel af April, medens Jorden er passende fugtig). Græsfrøet kan med godt Resultat saas indtil midt i September, men bør dog saas snarest muligt efter Høst. Dog lykkes Hundegræs og Timothe bedst ved at saas om Foraaret sammen med Kløverfrøet.

Eftersaaning om Eftersommeren vil iøvrigt som oftest hindres eller vanskeliggøres af den Aarsag, at man paa denne Tid af Aaret sjældent har Adgang til en tilfredsstillende Frøforsyning, medmindre man har købt saa rigelig en Forsyning i Foraaret, at man har holdt noget tilbage.

Paa etaarige Marker giver Foraarseftersaaning sjældent tilfredsstillende Resultat. Er Plantebestanden paa disse for tynd, og Eftersaaning ikke kan ske i August, gør man bedst i at ompløje Marken og besaa den med en anden Afgrøde.

Ved Eftersaaning anvendes i Hovedsagen den samme Frøblanding som ved Udlægsmarkens almindelige Besaaning. Da det som oftest fortrinnsvis er Kløveren, der er gaaet bort, bør der saas forholdsvis rigeligt heraf. Særlig egner sig der-til Tidlig Rødkløver, Sneglebælg, Rundbælg, Italiensk og Almindelig Rajgræs, Draphavre, Agerhejre, Hundegræs og Timothe, afpasset efter Jordens Beskaffenhed og Udlæggets Varighed. Udsædsmængden retter sig efter den tilstedeværende Plantebestand og bør i Regelen være fra 12 til 20 Pd. pr. Td. Land.

Resultatet vil for en stor Del være afhængigt af Jordens Fugtighedsgrad og Behandling. Det vil i Regelen ikke føre til noget at eftersaa om Eftersommeren, før Jorden er godt oplødt. Umiddelbart før Saaningen gives Jorden et eller, om fornødent, to Træk med en spidstandet Harve, og Frøet dækkes ved et Træk, hvorefter Marken ringtromles. Naar

Harven gaar jævnt og ikke for hurtigt, vil de tilstedeværende Planter ikke lide væsentligt derved; og under alle Omstændigheder er det nødvendigt, at det eftersaaede Frø faar et godt Leje.

Udførlig Beretning om P. Nielsens Forsøg findes i Tidsskrift for Landøkonomi 1884, Side 252—278, og i Ugeskrift for Landmænd 1889 II, Side 76, og 1893, Side 508.